

FACULTATEA DE MEDICINĂ

PROGRAMUL DE STUDII 0912.1 MEDICINĂ

DEPARTAMENTUL PEDIATRIE

APROBATĂ

la ședința Comisiei de asigurare a calității și
evaluării curriculare Facultatea Medicină
Proces verbal Nr. 2 din 15.03.2018
Președinte, dr.hab.șt.med., conf. univ.

Suman Serghei

APROBATĂ

la ședința Consiliului Facultății de Medicină 2
Proces verbal Nr. 6 din 20.03.2018

Decanul Facultății Medicină 2
dr. șt. med., conf. universitar

Bețiu Mircea

APROBATĂ

la ședința Departamentului Pediatrie
Proces verbal Nr. 7 din 26.01.2018
Director Departament, dr. hab.șt.med., prof. universitar
Ninel Revenco

CURRICULUM

DISCIPLINA Puericultura. Neonatologia. Pediatria

Studii integrate

Tipul cursului: **Disciplină obligatorie**

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția: 06

Data: 20.09.2017

Pag. 2/24

I. PRELIMINARII

- **Prezentarea generală a disciplinei: locul și rolul disciplinei în formarea competențelor specifice ale programului de formare profesională / specialității**

Pediatria este o disciplină medicală de bază în pregătirea universitară a medicilor, care se ocupă cu studiul fiziologiei și patologiei copilului. Vârsta copilăriei este particulară în evoluția biologică a omului, ea începe odată cu nașterea și se termină cu perioada de adolescență, până la vârsta de 18 ani. Caracterul esențial al vârstei este procesul complex de creștere și dezvoltare. Organismul în creștere are mai multe particularități care trebuie cunoscute pentru a putea preveni sau trata abaterile de la normal și bolile care survin în timpul procesului de creștere. În pofida posibilităților enorme reparative, multe procese patologice ale copilului pot avea o acțiune directă asupra întregii vieți a individului, fiind în același timp și începutul formării numeroaselor procese de insuficiență cronică: imunologică, neurologică, endocrină, și ale altor patologii. Domeniul pediatriei este mare și complex, acesta incluzând pediatria preventivă, curativă, socială, comportamentală. Studiarea pediatriei la etapa universitară va permite viitorului specialist însușirea abilităților necesare pentru aprecierea particularităților anatomo-fiziologice ale copilului în raport cu vârsta, particularităților de examinare ale copilului în raport cu vârsta, aprecierea stării sănătății fizice și neuropsihice, acordarea de îngrijiri și alimentație copilului, însușirea metodelor contemporane de diagnostic, tratament și profilaxie a diverselor patologii la copii, acordarea ajutorului de urgență copiilor în stare critică, însușirea elementelor de profilaxie, supraveghere a copilului sănătos și bolnav. Orientarea majoră a pediatriei este profilaxia.

- **Misiunea curriculumului (scopul) în formarea profesională**

Misiunea curriculumului este formarea de bază, academică a viitorului specialist în domeniul Pediatriei pentru sistemul de sănătate din republică conform standardelor naționale și internaționale, promovarea educației, valorilor general-umane, a deontologiei și bioeticii.

Scopul disciplinei:

- Studierea și însușirea de către studenți a mecanismelor și factorilor care influențează creșterea și dezvoltarea normală, somatică și psihică a copilului.
 - Cunoașterea particularităților morfo-funcționale, modificărilor fiziologice și patologice, a principalelor constante biumorale ale organismului copilului în creștere și dezvoltare.
 - Formarea deprinderilor corecte de îngrijire, cunoașterea nevoilor energetice, hidrice și a principiilor alimentației corecte calitativ și cantitativ pentru asigurarea unei nutriții corespunzătoare în diferite etape ale copilăriei.
 - Însușirea de către studenți a deprinderilor practice pentru colectarea unei anamneze, efectuarea unui examen clinic corect general și pe aparate copilului în raport cu vârsta, aprecierea dezvoltării fizice (somatice) și neuro-psihice la copil de diferite vârste.
 - Examinarea clinică și paraclinică a copilului bolnav, cunoașterea etiologiei, patogeniei, manifestărilor clinice tipice ale bolilor la copii, principiile de diagnostic, tratament și profilaxie ale acestor boli, dezvoltarea raționamentului clinic și sintezei medicale – elemente definitorii în pregătirea oricărui medic.
- **Limbile de predare a disciplinei:** română, engleză, franceză, rusă.
 - **Beneficiari:** studenții anului V, facultatea Medicină.

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ**Redacția:** 06**Data:** 20.09.2017**Pag. 3/24****II. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI**

Codul disciplinei	S.09.O.088		
Denumirea disciplinei	Puericultură		
Responsabil de disciplină	Dr. hab.șt.med., profesor Ninel Revenco		
Anul	V	Semestrul/Semestrele	IX
Numărul de ore total, inclusiv:	60		
Curs	10	Lucrări practice	12
Seminare	13	Lucrul individual	25
Forma de evaluare	E	Numărul de credite	2

Codul disciplinei	S.09.O.089		
Denumirea disciplinei	Neonatologia		
Responsabil de disciplină	Dr. hab.șt.med., profesor Ninel Revenco		
Anul	V	Semestrul/Semestrele	IX
Numărul de ore total, inclusiv:	60		
Curs	14	Lucrări practice	17
Seminare	18	Lucrul individual	11
Forma de evaluare	E	Numărul de credite	2

Codul disciplinei	S.09.O.090		
Denumirea disciplinei	Pediatria		
Responsabil de disciplină	Dr. hab.șt.med., profesor Ninel Revenco		
Anul	V	Semestrul/Semestrele	IX
Numărul de ore total, inclusiv:	300		
Curs	76	Lucrări practice	95
Seminare	95	Lucrul individual	
Stagiul clinic (total ore)	36		
Forma de evaluare	E	Numărul de credite	10

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția: 06

Data: 20.09.2017

Pag. 4/24

III. OBIECTIVELE DE FORMARE ÎN CADRUL DISCIPLINEI

La finele studierii disciplinei studentul va fi capabil:

✓ *la nivel de cunoaștere și înțelegere:*

1. Să cunoască terminologia medicală corectă;
2. Să cunoască bazele teoretice ale puericulturii, neonatologiei, semiologiei și ale patologiei mai frecvente la copii;
3. Să cunoască particularitățile anatomo-fiziologice, funcționale, morfologice la copil în raport cu vârsta;
4. Să cunoască principiile de alimentație ale copilului sănătos și copilului bolnav de diferite vârste;
5. Să cunoască evoluția proceselor fiziologice ale copilului (medicina copilului sănătos): creșterea și dezvoltarea, îngrijirea, profilaxia, pediatria socială, comportamentală;
6. Să cunoască Clasificarea Internațională a Maladiilor (ICD-10);
7. Să cunoască metodele de diagnostic și conduită în resuscitarea neonatală;
8. Să cunoască metodele de apreciere a gradului prematurității și conduită în dependență de vârsta gestațională;
9. Să cunoască principiile de bază ale patologiei pediatrice: etiologia, patogenia, manifestările clinice tipice ale bolilor la copii, principiile de diagnostic, tratament și profilaxie ale acestor boli;
10. Să cunoască indicațiile și contraindicațiile pentru utilizarea metodelor de laborator, instrumentale alte metode de diagnostic în pediatrie;
11. Să posede capacitatea de analizare și corelare a simptomelor și semnelor clinice cu rezultatele explorărilor complementare, stabilirea unor diagnostice pozitive, a efectua diagnosticul diferențial;
12. Indicațiile și contraindicațiile pentru tratamentul cu medicamente aprobat în pediatrie;
13. Să cunoască metodele de prevenire a bolilor la copii;
14. Să cunoască calendarul de imunizare a copiilor în RM.

✓ *la nivel de aplicare:*

1. Completarea actelor medicale curente: fișa de observație, evidența zilnică.
2. Îngrijirea și supravegherea nou-născutului la termen, nou-născutului prematur fără patologie asociată.
3. Tehnici și metodologii de apreciere a Scorului Apgar, Silverman, Ballard, scorului riscului de dezvoltare a sepsisului, boala hemolitică a nou-născutului.
4. Măsurări antropometrice cu aprecierea dezvoltării fizice copilului de diferite vârste.
5. Tehnici și metodologii de colectare a unei anamneze (interviu) pacientului pediatric.
6. Efectuarea examenului clinic obiectiv general și pe aparate la copil de diferite vârste.
7. Aprecierea dezvoltării neuro-psihiice la copil de diferite vârste.
8. Aprecierea statusului nutrițional a copilului, prescrierea rației alimentare corecte la copil pe grupe de vârste.
9. Recunoașterea semnelor vitale, a simptomelor și semnelor de boală, sindroamelor majore din patologia copilului.
10. A indica și interpreta rezultatele analizelor de laborator: clinice, biochimice, imunologice.
11. A indica și interpreta rezultatele investigațiilor instrumentale, imagistice etc.
12. Formularea unui diagnostic clinic definitiv conform clasificărilor existente.
13. Efectuarea unui diagnostic diferențial.
14. A indica tratament general și medicamentos copilului conform diagnosticului stabilit, măsuri de prevenire și reabilitare.
15. Întocmirea planului de supraveghere-recuperare a bolnavului cu maladii cronice.
16. Promovarea principiilor de etică și deontologie în asistența medicală a copilului.

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția: 06

Data: 20.09.2017

Pag. 5/24

17. Comunicarea cu familia pacientului pentru recomandări și explicații.
18. Prezentarea de cazuri clinice.
19. Educația pentru sănătate a mamelor.
20. Acordarea asistenței medicale de urgență copilului în stare critică. Studentul trebuie să cunoască și să aplice următoarele cunoștințe și abilități practice:
 - Să posede tehnica de ventilare cu balon cu mască;
 - Să posede tehnica masajului cardiac extern la copil;
 - Să posede tehnica de intubare endotraheală a nou – născutului;
 - Să posede etapele ABCD de resuscitare neonatal, inclusiv folosind datele monitorului;
 - Să însușească principiul de lucru în echipă cu delimitarea funcțiilor concrete pentru fiecare membru al echipei;
 - Să posede plasarea copilului la CPAP nazal;
 - Să poată identifica starea de șoc la copil;
 - Să identifice nou- născuții ce necesită un suport primar în sala de naștere și nou-născuții ce necesită resuscitare desfășurată.
 - Să recunoască stopul cardio-respirator la copil
 - Să posede etapele evaluării ABCDE (airway, breathing, circulation)
 - Să poată identifica dereglarea funcției respiratorii (stridor, wheezing, gasping)
 - Să posede tehnici de „permeabilizare” a căilor aeriene la copil
 - Să posede evaluarea funcției cardiovasculare la copil (de bază și avansată)
 - Să posede tehnica măsurării Timpului de Recolorare Capilară la copil
 - Să posede efectuarea suportului vital de bază pediatric și parțial avansat
 - Să posede tehnica Oxigenoterapiei pe canula nazală, balon și mască facială
 - Să posede tehnica de Poziționare de siguranță a pacientului critic
 - Să aplice corect tehnici de imobilizare în traume pediatrice (gulerăș cervical, pe targă)
 - Să identifice pacientul cu convulsii și să cunoască (aplice) medicația anticonvulsivantă
 - Să realizeze rehidratarea orală după planul A și B
 - Să administreze corect medicația în șoc hipovolemic și anafilactic
 - Să efectueze corect defibrilarea în ritmuri șocabile ale stopului cardiorespirator.

✓ *la nivel de integrare:*

1. Să cunoască principiile de bază și structura funcțională a asistenței medicale copiilor în RM;
2. Să aprecieze importanța Pediatriei în contextul Medicinii Generale și integrării cu disciplinele conexe medicale;
3. Să dezvolte cunoștințe despre abordarea integrată a copilului sănătos și bolnav și a modalităților de îngrijire;
4. Să promoveze implementarea noilor cunoștințe și practici de îngrijire, pentru dezvoltare adecvată în toate activitățile viitorilor lucrători medicali, părinți sau îngrijitori de copil;
5. Însușirea modalității de lucru în vederea studiului clinic și de cercetare;
6. Să fie apt de a evalua și autoevalua obiectiv cunoștințele în domeniu, de a asimila noile realizări în disciplinele clinice.

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția: 06

Data: 20.09.2017

Pag. 6/24

IV. CONDIȚIONĂRI ȘI EXIGENȚE PREALABILE

Pediatria este o disciplină clinică de bază, reprezintă terenul propice pentru integrarea și implementarea cunoștințelor fundamentale (anatomie, fiziologie umană, fiziopatologie, microbiologie, farmacologie, imagistică medicală, semiologie medicală etc.) în practica clinic, la fel integrarea cu alte discipline – obstetrica, neuropediatria, boli infecțioase la copii, chirurgia infantilă etc. Pentru însușirea bună a disciplinei sunt necesare cunoașterea limbii de predare, competențe digitale (utilizarea internetului, procesarea documentelor, tabelelor electronice și prezentărilor, utilizarea programelor de grafică), abilitatea de comunicare și lucru în echipă, calități ca toleranță, inițiativă, compasiune, autonomie.

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ**Redacția: 06****Data: 20.09.2017****Pag. 7/24****V. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR*****Cursuri (prelegeri), lucrări practice/seminare și lucru individual***

Nr. d/o	TEMA	Numărul de ore		
		Prelegeri	Lucrări practice	Lucru individual
1.	Pediatria ca disciplină și știință. Asistența medicală copilului în Republica Moldova: principiile de organizare, cadrul legal. Definițiile puericulturii și pediatriei. Copilul sănătos. Carnetul copilului sănătos. Standardele de supraveghere medicală a copiilor. Particularitățile de bază ale colectării anamnezei și examinării copiilor. Particularitățile morfo-funcționale ale copilului în diferite perioade. Perioadele critice în dezvoltarea copilului, caracteristici și semnificație clinică. Grupele de sănătate - caracteristica și semnificația lor. Particularități de îngrijire a copilului în funcție de vârstă. Imunoprofilaxia copiilor. Clasificarea vaccinurilor. Calendarul național de vaccinare. Indicații și contraindicații. Reacții adverse.	2	5	
2.	Dezvoltarea fizică (somatică) a copilului. Metodele de apreciere: antropometrie, fiziometrie, somatoscopie. Determinarea indicilor antropometrici: talia, greutatea, perimetrele -tehnici și reguli conform vârstei. Ritmul normal al creșterii ponderale, staturale. Formule de calcul. Factori de influență. Metode de apreciere și evaluare a dezvoltării fizice: metode statistice, tabele-standard, somatograme, deviații sigmale, percentile și caracteristica lor. Maturația sexuală la băieți și fete – criterii, termeni. Maturația osoasă, metabolică, pubertară. Diagnosticul dezvoltării fizice. Tulburări ale creșterii și dezvoltării. Accelerația. Aprecierea stării de nutriție. Noțiuni de malnutriție, statură mică, gigantism, obezitate. Metodele de fortificare-stimulare a dezvoltării somatice la copii.	2	5	1
3.	Dezvoltarea în ontogeneză a sistemului nervos. Principalele etape ale dezvoltării morfofuncționale ale sistemului nervos la nou-născut, sugar și copilul mic. Principiile de dezvoltare psihomotorie și etapele de dezvoltare neuro-psihică a nou-născutului, sugarului și copilului de diferite vârste (nou-născut, sugar, copil mai mare de 1 an: factorii de influență, particularități. Metodele de apreciere și de evaluare a dezvoltării neuro-psihiice. Deficiențele motorii, psihoverbale, sociale, cognitive, comportamentale, emoționale. Aprecierea semnelor de abuz și neglijare. Metodele de stimulare-educație a dezvoltării neuro-psihiice la copii. Dezvoltarea fizică, neuropsihică - particularități la pubertate și adolescență. Abordarea adolescentului în practica medicală. Alcoolul, fumatul, drogurile în/și adolescența. Adolescentul și bolile cronice. Profilaxia accidentelor și traumatismelor. Orientarea profesională.	2	5	1
4.	Elemente de nutriție pediatrică: nevoi energetice, nutritive, hidrice, metabolism la copii în funcție de vârstă. Alimentația la sân și avantajele ei. Cerințele privind alimentația la sân. Mecanismele secreției lactate, stimularea secreției lactate. Compoziția și caracteristicile colostrului, lapteiului matur uman. Tehnica alăptării la sân (poziționare, aplicare). Metodele de estimare a alimentării adecvate la sân. Alimentația mamei care alăptează. Contraindicații, obstacole, incidente în alimentația naturală. Semiologia tulburărilor lactației. Alimentația diversificată (complementară) a sugarului: indicații, reguli și cronologia de	2	5	1

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ**Redacția: 06****Data: 20.09.2017****Pag. 8/24**

Nr. d/o	TEMA	Numărul de ore		
		Prelegeri	Lucrări practice	Lucru individual
	introducere a alimentelor de diversificare. Ablactarea. Principiile întocmirii rației alimentare pentru copii sugari.			
5.	Alimentația cu formule de lapte-praf pentru copii. Reguli și tehnici în alimentația suplimentară. Produse lactate adaptate (lapte praf) - clasificarea, caracteristici. Produse lactate neadaptate. Laptele de vaci, alte mamifere - caracteristici, dezavantajele. Rația alimentară, necesități nutritive și calcularea lor, regimul alimentar. Incidente în alimentația cu formule de lapte-praf. Evaluarea alimentației sugarilor și elaborarea rației/regimului alimentar corect. Principiile de alimentare a copiilor preșcolari, școlari: constituirea rației alimentare, necesitățile fiziologice, spectrul de produse, volum, regimul. Alimente interzise. Efectuarea calculului alimentar.	2	5	1
	NEONATOLOGIE			
6.	Particularități anatomo-fiziologice ale nou-născutului. Examinarea nou-născutului. Controlul termic la nou-născuți. Adaptarea nou născutului. Îngrijirea nou-născutului sănătos și cu diverse patologii. Alimentația naturală a nou-născutului. Stările tranzitorii (fiziologice) caracteristice nou-născutului	2	5	1
7.	Boala hemolitică a nou-născutului.	2	5	
8.	Nou-născutul prematur. Particularități anatomice și funcționale ale prematurului. Criteriile de apreciere a vârstei gestaționale. Retardul creșterii intrauterine a fătului.	3	5	1
9.	Sepsisul la nou-născut.	3	5	1
10.	Sindromul detresei respiratorii.	2	5	1
11.	Resuscitarea neonatală. Instruire virtuală/simulare de bază în Neonatologie	2	5	1
	PEDIATRIA			
12.	Particularitățile anatomo-fiziologice ale sistemului nervos la copilul de diferite vârste. Metodele de examinare clinică a sistemului nervos central și periferic. Aspecte de semiologie a sistemului nervos la copil. Sindroamele de afectare ale sistemului nervos la copil: copilului moale, tulburări motorii, convulsiv, comatos, de hipertensiune intracraniană, meningeal, encefalitic, edemul cerebral. Metodele de examinare complementară.	2	5	1
13.	Rahitismul carențial la copii. Metabolismul vit.D, Ca și P. Spasmofilia. Hipervitaminaza D.	2	5	1
14.	Particularitățile anatomo-fiziologice ale tegumentelor, mucoaselor, fanerelor, țesutului adipos subcutanat la copii conform vârstei. Metodele de examinare clinică. Semiologia afecțiunilor tegumentelor, mucoaselor, țesutului adipos la copii de diferite vârste. Metode de examinare complementare. Sistemul ganglionar limfatic. Semiologia ganglionilor limfatici și principalele tipuri de adenopatii la copii.		5	1
15.	Particularitățile anatomo-fiziologice ale sistemului imun la copii. Ontogeneza sistemului imun. Organele și funcțiile sistemului imun. Perioadele critice în dezvoltarea imuno-reactivității copilului. Metodele de examinare a sistemului imun la copii. Semiologia afecțiunilor sistemului imun la copil. Imunodeficiențele primare și secundare la copii.	2	5	1
16.	Deregări ale nutriției la copii. Malnutriția acută severă, malnutriția cronică la	3	5	1

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ**Redacția: 06****Data: 20.09.2017****Pag. 9/24**

Nr. d/o	TEMA	Numărul de ore		
		Prelegeri	Lucrări practice	Lucru individual
	copii. Hipostatura. Obezitatea la copil. Etiologie. Patogenie. Clasificarea. Tabloul clinico-paraclinic. Diagnosticul pozitiv și diferențial. Tratamentul dietetic și medicamentos. Profilaxia. Supraveghere medicală.			
17.	Particularitățile anatomo-fiziologice ale aparatului respirator la copii. Metodele de examinare clinică ale sistemului respirator la copii. Semiologia afecțiunilor aparatului respirator la copii. Sindroamele principale de afectare ale sistemului respirator la copii. Metode complementare de investigații.	2	5	1
18.	Infecțiile acute de căi respiratorii superioare la copil: rinofaringita, laringitele, epiglotita, crupul, amigdalita. Insuficiența acută respiratorie. Aspirații de corp străin în căile respiratorii. Atelectazii pulmonare.	1	5	1
19.	Bronșitele la copii. Bronșita acută. Bronșiolita. Bronșita obstructivă.	2	5	1
20.	Pneumoniile comunitare la copii. Bolile pleurei la copil (revarsat pleural, pneumotorace).	3	5	1
21.	Febra și sindromul hipertermic la copii. Convulsiile febrile la copii.	2	5	1
22.	Maladii cronice bronhopulmonare la copii. Bronșita cronică. Bronșiectazia. Atelectazia. Fibroza difuză interstițială pulmonară primitivă. Fibroza chistică. Diskinezia ciliară primară. Displazia bronhopulmonară. Hemosiderozele pulmonare. Insuficiența respiratorie cronică la copii.	3	5	1
23.	Particularitățile anatomo-fiziologice ale sistemului hematopoietic la copii. Țesutul sanguin. Organele hematopoetice și caracteristica lor. Hematopoieza. Hemostaza fiziologică. Metodele de examinare clinice și paraclinice ale sistemului hematopoietic la copii. Semiologia afecțiunilor sistemului hematopoietic la copil. Sindroame majore de afectare ale sistemului hematopoietic la copil. Metode complementare de investigații.	2	5	1
24.	Anemiile ereditare la copii. Anemiile hemolitice ereditare (enzimopatii, membranopatii, hemoglobinopatii). Anemii aplastice ereditare la copil.	2	5	1
25.	Anemiile dobândite la copil. Anemiile carentiale. Clasificarea. Anemia fierodeficitară, prin deficit vit.B ₁₂ , acid folic. Anemii hemolitice, aplastice dobândite la copii.	2	5	1
26.	Diatezele hemoragice la copil. Purpura trombocitopenică imună. Trombocitopatiile. Vasculita hemoragică la copil.	2	5	1
27.	Coagulopatii la copii. Hemofilia A,B. Boala Willebrand.	2	5	1
28.	Particularitățile anatomo-fiziologice ale aparatului renourinar la copii de diferite vârste. Metode de examinare clinică ale aparatului renourinar. Semiologia afecțiunilor sistemului reno-urinar. Sindroame renale majore la copil. Metode de examinări complementare.	2	5	1
29.	Infecția tractului urinar la copii.	2	5	1
30.	Glomerulonefritele acute și cronice la copii. Sindromul nefrotic idiopatic la copil.	3	5	1
31.	Leziunea renală acută (insuficiența renală acută) la copii. Boala cronică renală (insuficiența renală cronică) la copii.		5	1
32.	Particularitățile anatomo-fiziologice ale aparatului digestiv la copii. Examenul clinic al aparatului digestiv la copil. Semiologia afecțiunilor aparatului digestiv la copii de diferite vârste. Sindroamele principale de afectare. Explorări	2	5	1

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ**Redacția: 06****Data: 20.09.2017****Pag. 10/24**

Nr. d/o	TEMA	Numărul de ore		
		Prelegeri	Lucrări practice	Lucru individual
	complementare ale sistemului digestiv.			
33.	Malabsorbția intestinală la copii. Definiții. Clasificarea. Prezentarea generală. Boala Celiacă. Fibroza chistică. Intoleranța la lactoză. Intoleranța la proteinele laptelui de vaci.	2	5	1
34.	Gastritele, gastroduodenitele la copii. Boala ulceroasă la copii.	1	5	1
35.	Disfuncția căilor biliare. Colecistitele la copii. Litiaza biliară la copii.	1	5	
36.	Pancreatitele acute și cronice la copii.		5	
37.	Colitele cronice nespecifice. Colita ulceroasă la copii. Boala Crohn.	1	5	
38.	Hepatitele cronice la copii. Ciroza hepatică. Insuficiența hepatică acută și cronică la copii.	3	5	
39.	Alergia alimentară la copil. Etiopatogenie. Clasificare. Manifestări clinice. Diagnostic pozitiv și diferențial. Principii de tratament. Profilaxie. Supraveghere.	1	5	
40.	Astmul bronșic la copil. Definiție. Factorii de risc și factorii trigger. Patogenie. Manifestări clinice. Metodele de evaluare a copilului cu astm. Criterii de diagnostic a astmului la copiii cu vârsta sub 5 ani și după 5 ani. Diagnostic funcțional. Diagnostic diferențial. Tratamentul de urgență și de control a astmului bronșic la diferite vârste. Supravegherea medicală. Profilaxia.	2	5	1
41.	Particularitățile anatomo - fiziologice ale sistemului cardio-vascular la copil. Metodele de examinare clinică. Semiologia afecțiunilor sistemului cardio-vascular. Sindroamele principale de afectare. Metode complementare de investigații.	2	5	
42.	Malformații cardiace congenitale.	3	5	1
43.	Insuficiența cardiacă acută și cronică la copii.	2	5	
44.	Aritmiile cardiace la copii și adolescenți.	2	5	
45.	Cardiomiopatiile primare la copil: cardiomiopatia dilatativă, hipertrofică, restrictivă. Miocarditele acute și cronice la copil.	2	5	
46.	Semiologia afecțiunilor reumatismale. Febra reumatismală acută la copii. Cardiopatia reumatismală cronică la copil.	2	5	
47.	Maladii difuze ale țesutului conjunctiv la copii. Artrita idiopatică juvenilă. Lupusul eritematos sistemic. Dermatomiozita. Sclerodermia de sistem.	3	5	
48.	Diabetul la copil. Diagnostic pozitiv și diferențial. Managementul clinic la diferite vârste și diferite nivele de asistență medicală. Glucometru. Perfectare și aprecierea nivelului glucozei în sange.	2	5	
49.	Sindroamele epileptice și epilepsiile copilului de diferite vârste. Etiopatogenie. Statusul epileptic. Principiile de diagnostic și de tratament ale epilepsiilor și statusului epileptic la copil (terapie de urgență și de lungă durată). Supraveghere, dispanserizare.	2		
50.	Obezitatea la copil de diferite vârste și consecințele ei. Factori predispozanți. Evoluție clinică. Managementul copilului cu obezitate	2		
51.	Urgențe majore în pediatrie. Instruire virtuală/simulare de bază în Pediatrie	2	5	1
52.	Urgențe majore în pediatrie. Instruire virtuală/simulare de bază în Pediatrie		5	1
53.	Susținerea foii de observație în pediatrie		5	

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția: 06

Data: 20.09.2017

Pag. 11/24

Nr. d/o	TEMA	Numărul de ore		
		Prelegeri	Lucrări practice	Lucru individual
Total		100	250	36

VI. OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI UNITĂȚI DE CONȚINUT

Obiective	Unități de conținut
Tema (capitolul) 1. Puericultura și pediatria – definiții, concepte fundamentale. Perioadele copilăriei. Creșterea și dezvoltarea copilului. Dezvoltarea fizică (somatică) a copilului. Dezvoltarea neuro-psihică a copilului.	
- Să definească noțiunile de puericultură, pediatrie, concepte fundamentale ale pediatriei. - Să cunoască standardele de supraveghere medicală a copiilor. - Să cunoască caracteristica și semnificația perioadelor copilăriei. - Să cunoască mecanismele și legile creșterii și dezvoltării copilului. - Să cunoască și să aplice principiile și metodele de evaluare a dezvoltării fizice și neuro-psiheice a copilului.	Definițiile puericulturii și pediatriei. Copilul sănătos. Standardele de supraveghere medicală a copiilor. Caracteristicile perioadelor copilăriei. Legile și mecanismul creșterii și dezvoltării copilului. Imunoprofilaxia copiilor. Calendarul de vaccinare. Indicații și contraindicații. Reacții adverse. Metode de apreciere și evaluare a dezvoltării fizice, dezvoltării neuro-psiheice a copilului. Maturația sexuală la băieți și fete – criterii, termeni. Maturația osoasă, pubertară. Diagnosticul dezvoltării fizice. Abordarea adolescentului în practica medicală.
Tema (capitolul) 2. Nutriția și alimentația copilului și adolescentului	
- Să definească noțiunile de nutriție, nevoi energetice, nutritive cantitative și calitative, hidrice, metabolism la copii în funcție de vârstă. - Să cunoască principiile alimentației naturale, artificiale și mixte a sugarului. - Să cunoască principiile alimentației diversificate (complementare). - Să cunoască principiile de alimentare a copiilor preșcolari, școlari. - Să demonstreze abilități de efectuare a calculului alimentar, prescrierea rației alimentare corecte la copil pe grupe de vârste. - Să explice rolul și argumentarea necesității alimentației sănătoase pentru profilaxia bolilor.	Particularitățile nutriției și metabolismului la copil, nevoi nutritive cantitative și calitative și rolul lor în organism; factori plastici, factori energetici, factori biocatalitici ai alimentației. Alimentația naturală – avantajele, compoziția laptelui uman, tehnica alăptării. Alimentația diversificată (complementară) a sugarului: principii, indicații, tehnica alimentației diversificate. Alimentația artificială și mixtă: principii, formule de lapte pentru copii, compoziția și valoarea calorică a alimentelor, tehnica alimentației artificiale. Principiile de alimentare a copiilor preșcolari, școlari: constituirea rației alimentare, necesitățile fiziologice, spectrul de produse, volum, regimul. Alimente interzise. Efectuarea calculului alimentar.
Tema (capitolul) 3. Neonatologie	
- Să cunoască particularitățile anatomo-fiziologice ale nou-născutului la termen, cu greutate mică la naștere. - Să demonstreze abilități de examinare a nou-născutului, apreciere a vârstei gestaționale, să acorde îngrijiri nou-născutului sănătos. - Să definească stările tranzitorii (fiziologice) caracteristice nou-născutului.	Particularități anatomo-fiziologice ale nou-născutului la termen, cu greutate mică la naștere (prematur, dismaturo). Examinarea nou-născutului, îngrijirea nou-născutului sănătos și cu diverse patologii, alimentația naturală a nou-născutului. Stările tranzitorii (fiziologice) caracteristice nou-născutului. Icterele neonatale. Boala hemolitică a nou-născutului.

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția: 06

Data: 20.09.2017

Pag. 12/24

Obiective	Unități de conținut
- Să cunoască boala hemolitică a nou-născutului. - Să cunoască sepsisul neonatal, sindromul detresei respiratorii. - Să cunoască și să aplice metodele de resuscitare neonatală. - Să demonstreze abilități de analiză și sistematizare a cunoștințelor în neonatologie - Să aplice cunoștințele acumulate la alte discipline în abordarea clinică-diagnostică a nou-născutului sănătos și bolnav. - Să formuleze concluzii copilului nou-născut.	Nou-născutul prematur. Particularități anatomice și funcționale ale prematurului. Criteriile de apreciere a vârstei gestaționale. Retardul creșterii intrauterine a fătului. Sepsisul la nou-născut. Sindromul detresei respiratorii. Resuscitarea neonatală.
Tema (capitolul) 4. Patologia copilului de vârstă mică	
- Să cunoască particularitățile anatomo-fiziologice, metodele de examinare clinică ale sistemului nervos la copii; simptomele și sindroamele de afectare în neuropediatrie. - Să cunoască particularitățile febrei și sindromul hipertermic la copii. Convulsiile febrile la copii. - Să cunoască metabolismul vit.D, Ca și P. Rahitismul carențial la copii. Spasmofilia. Hipervitaminaza D. - Să cunoască sistemul ganglionar limfatic, principalele tipuri de adenopatii la copii. - Să cunoască particularitățile anatomo-fiziologice ale sistemului imun la copii, imunodeficiențele primare și secundare la copii. - Să cunoască dereglările cronice ale nutriției la copii: malnutriția, obezitatea la copil. - Să aprecieze statusul nutrițional al copilului, să prescrie rația alimentară corectă la copil cu malnutriție, obezitate.	Particularitățile examenului clinic la sugar și copil mic. Particularitățile anatomo-fiziologice, metodele de examinare clinică și complementare ale sistemului nervos la copii. Simptomele și sindroamele de afectare. Febra și sindromul hipertermic la copii. Convulsiile febrile la copii. Rahitismul carențial la copii. Metabolismul vit.D, Ca și P. Spasmofilia. Hipervitaminaza D. Particularitățile anatomo – fiziologice ale tegumentelor, mucoaselor și fanerelor, țesutului adipos subcutanat la copii conform vârstei. Sistemul ganglionar limfatic și principalele tipuri de adenopatii la copii. Particularitățile anatomo-fiziologice ale sistemului imun la copii. Organele și funcțiile sistemului imun. Metodele de examinare a sistemului imun la copii. Semiologia afecțiunilor sistemului imun la copil. Imunodeficiențele primare și secundare la copii. Dereglări cronice ale nutriției la copii. Malnutriția. Obezitatea la copil
Tema (capitolul) 5. Bolile aparatului respirator la copii	
- Să cunoască particularitățile anatomo-fiziologice și metodele de examinare clinică și paraclinică ale aparatului respirator la copii. - Să definească sindroamele principale de afectare ale sistemului respirator la copii. - Să cunoască particularitățile etiologice, patogenetice ale infecțiilor acute de căi respiratorii superioare la copil: rinofaringita, laringitele, epiglotita, crupul, amigdalita, bronșita acută, bronșiolita, bronșita obstructivă. - Să cunoască particularitățile etiologice, patogenetice ale afecțiunilor acute și cronice ale parenhimului pulmonar, bolile pleurei la copil	Caracteristici generale și conceptele fundamentale ale maladiilor aparatului respirator la copii. Particularitățile anatomo-fiziologice, metodele de examinare clinică și paraclinică ale aparatului respirator la copii, semiologia și sindroamele principale de afectare ale sistemului respirator la copii. Clasificarea maladiilor sistemului respirator la copii. Infecțiile acute de căi respiratorii superioare la copil: rinofaringita, laringitele, epiglotita, crupul, amigdalita. Aspirații de corp străin în căile respiratorii. Bronșitele la copii. Bronșita acută. Bronșiolita.

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția: 06

Data: 20.09.2017

Pag. 13/24

Obiective	Unități de conținut
- Să cunoască și să aplice metodele de laborator, instrumentale și imagistice de diagnostic al copiilor cu maladii ale sistemului respirator - Să demonstreze abilități de diagnostic pozitiv și diferențial al maladiilor bronhopulmonare la copii. - Să cunoască și să aplice metodele de tratament al maladiilor bronhopulmonare la copii. - Să demonstreze abilități de analiză și sistematizare a cunoștințelor la diferite forme de maladii ale sistemului respirator la copii. - Să aplice cunoștințele acumulate la alte discipline în abordarea clinic-diagnostică a copilului cu afecțiuni ale sistemului respirator. - Să aplice cunoștințele dobândite pentru analiza studiilor de caz la copii cu afecțiuni ale sistemului respirator. - Să formuleze concluzii copilului cu afecțiuni ale sistemului respirator.	Bronșita obstructivă. Pneumoniile comunitare la copii. Bolile pleurei la copil (revarsat pleural, pneumotorace). Maladii cronice bronhopulmonare la copii. Insuficiența respiratorie acută și cronică la copii. Principiile de diagnostic pozitiv și diagnosticul diferențial în maladiile aparatului respirator la copii. Principiile și particularitățile de tratament diferențiat în maladiile aparatului respirator la copii. Discutarea cazurilor clinice-particularități clinice, diagnosticul clinic și paraclinic, tratament și evoluție. Principiile de profilaxie a maladiilor aparatului respirator la copii.
Tema (capitolul) 6. Bolile sistemului hematopoietic la copii	
- Să definească conceptele fundamentale ale hematologiei pediatrice. - Să cunoască particularitățile anatomo-fiziologice, metodele de examinare clinice și paraclinice ale sistemului hematopoietic la copii. - Să cunoască particularitățile hematopoiezei, hemostazei la copii. - Să cunoască semiologia și sindroamele majore de afectare ale sistemului hematopoietic la copil. - Să cunoască particularitățile etiologice, patogenetice ale sindromului anemic la copil. - Să cunoască și să aplice metodele de laborator, instrumentale de diagnostic al copiilor cu anemii ereditare și dobândite. - Să cunoască particularitățile etiologice, patogenetice ale sindromului hemoragic la copil. - Să cunoască și să aplice metodele de laborator, instrumentale de diagnostic al copiilor cu diatezele hemoragice. - Să demonstreze abilități de diagnostic pozitiv și diferențial al maladiilor sistemului hematopoietic la copii. - Să cunoască și să aplice metodele de tratament al maladiilor sistemului hematopoietic la copii. - Să demonstreze abilități de analiză și sistematizare a cunoștințelor la diferite forme de maladii ale	Conceptele fundamentale ale hematologiei pediatrice. Particularitățile anatomo-fiziologice, metodele de examinare clinice și paraclinice ale sistemului hematopoietic la copii. Semiologia și sindroamele majore de afectare ale sistemului hematopoietic la copil. Definiția și clasificarea anemiilor. Anemiile carentiale: anemia fierodeficitară, prin deficit vit.B₁₂, acid folic. Anemiile hemolitice ereditare (enzimopatii, membranopatii, hemoglobinopatii), anemii hemolitice dobândite la copii. Anemii aplastice ereditare și dobândite la copil. Principiile de diagnostic pozitiv și diferențial în estimarea diagnozei de anemii la copii. Principiile și particularitățile tratamentului copiilor cu diferite forme de anemii. Diatezele hemoragice la copil. Clasificarea. Purpura trombocitopenică imună. Trombocitopatiile. Vasculita hemoragică la copil. Coagulopatii la copii. Hemofilia A,B. Maladia von Willebrand. Principiile de diagnostic pozitiv și diagnosticul diferențial în diatezele hemoragice la copil

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția: 06

Data: 20.09.2017

Pag. 14/24

Obiective	Unități de conținut
sistemului hematopoietic la copii. • Să aplice cunoștințele acumulate la alte discipline în abordarea clicico-diagnostică a copilului cu afecțiuni ale sistemului hematopoietic. • Să aplice cunoștințele dobândite pentru analiza studiilor de caz la copii cu afecțiuni ale sistemului hematopoietic. • Să formuleze concluzii copilului cu afecțiuni ale sistemului hematopoietic.	Principiile și particularitățile de tratament diferențiat în diferite forme de diateze hemoragice la copil. Discutarea cazurilor clinice-particularități clinice, diagnosticul clinic și paraclinic, tratament și evoluție.
Tema (capitolul) 7. Bolile sistemului renourinar la copii	
• Să definească conceptele fundamentale ale maladiilor renourinare la copii. • Să cunoască particularitățile anatomo-fiziologice, metodele de examinare clinice și paraclinice ale sistemului renourinar la copii de diferite vârste. • Să cunoască semiologia și sindroamele majore de afectare ale sistemului reno-urinar. • Să cunoască și să aplice metodele de laborator, instrumentale, imagistice de diagnostic al copiilor cu infecția tractului urinar. • Să cunoască și să aplice metodele de laborator, instrumentale, imagistice de diagnostic al copiilor cu glomerulonefrite acute și cronice. • Să definească noțiunile de leziunea renală acută, boala cronică renală la copii. • Să cunoască și să aplice metodele de tratament al maladiilor sistemului renourinar la copii. • Să demonstreze abilități de analiză și sistematizare a cunoștințelor la diferite forme de maladii ale sistemului renourinar la copii. • Să aplice cunoștințele acumulate la alte discipline în abordarea clicico-diagnostică a copilului cu afecțiuni ale sistemului renourinar. • Să aplice cunoștințele dobândite pentru analiza studiilor de caz la copii cu afecțiuni ale sistemului renourinar. • Să formuleze concluzii copilului cu afecțiuni ale sistemului renourinar.	Caracteristici generale și conceptele fundamentale ale maladiilor renourinare la copii. Particularitățile anatomo-fiziologice ale sistemului renourinar la copii de diferite vârste. Semiologia afecțiunilor sistemului reno-urinar. Sindroame renale majore la copil. Metode de examinare clinică ale sistemului renourinar. Metode de examinări complementare. Clasificarea maladiilor sistemului renourinar la copii. Infecția tractului urinar la copii: cistitele la copii, pielonefrita la copii. Principiile de diagnostic pozitiv și diagnosticul diferențial în infecția tractului urinar la copii. Principiile și particularitățile de tratament diferențiat în diferite forme de infecție a tractului urinar la copii. Glomerulonefrita acută poststreptococică la copii. Glomerulonefritele cronice la copii. Sindromul nefrotic idiopatic la copil. Principiile de diagnostic pozitiv și diagnosticul diferențial în glomerulonefrite la copii. Principiile și particularitățile de tratament diferențiat în diferite forme de glomerulonefrite la copii. • Leziunea renală acută, boala cronică renală la copii. Discutarea cazurilor clinice-particularități clinice, diagnosticul clinic și paraclinic, tratament și evoluție.
Tema (capitolul) 8. Bolile sistemului digestiv la copii	
• Să definească conceptele fundamentale ale maladiilor sistemului digestiv la copii. • Să cunoască particularitățile anatomo-fiziologice, semiologia afecțiunilor, metodele de examinare clinice și paraclinice ale sistemului digestiv la	Caracteristici generale și conceptele fundamentale ale maladiilor sistemului digestiv la copii. Particularitățile anatomo-fiziologice ale sistemului digestiv la copii de diferite vârste. Semiologia și sindroamele afecțiunilor sistemului

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția: 06

Data: 20.09.2017

Pag. 15/24

Obiective	Unități de conținut
copii. • Să definească sindroamele clinice caracteristice afecțiunilor sistemului digestiv la copii. • Să cunoască particularitățile etiologice, patogenetice, principiile și particularitățile diagnosticului clinic al afecțiunilor sistemului digestiv la copii. • Să cunoască și să aplice metodele de laborator, instrumentale, imagistice de diagnostic al copiilor cu afecțiuni ale sistemului digestiv. • Să cunoască și să aplice metodele de tratament specific și general al maladiilor sistemului digestiv la copii. • Să demonstreze abilități de analiză și sistematizare a cunoștințelor la diferite forme de maladii ale sistemului digestiv la copii. • Să aplice cunoștințele acumulate la alte discipline în abordarea clinic-diagnostică a copilului cu afecțiuni ale sistemului digestiv. • Să aplice cunoștințele dobândite pentru analiza studiilor de caz la copii cu afecțiuni ale sistemului digestiv. • Să formuleze concluzii copilului cu afecțiuni ale sistemului digestiv. • Să înțeleagă și să aplice principiile de profilaxie a afecțiunilor sistemului digestiv.	digestiv la copil. Metode de examinare clinică examinări complementare ale sistemului digestiv la copil. Clasificarea maladiilor sistemului digestiv la copii. Malabsorbția intestinală la copii. Definiții. Clasificarea. Prezentarea generală. Boala Celiacă. Fibroza chistică. Intoleranța la lactoză. Intoleranța la proteinele laptelui de vaci. Gastritele, gastroduodenitele la copii. Ulcerul gastric și duodenal la copii. Disfuncția căilor biliare. Colecistitele la copii. Litiaza biliară la copii. Pancreatitele acute și cronice la copii. Colitele cronice nespecifice. Colita ulcerosă la copii. Boala Crohn. Hepatitele cronice la copii. Ciroza hepatică. Insuficiența hepatică acută și cronică la copii. Principiile de diagnostic pozitiv și diagnosticul diferențial în maladiile sistemului digestiv la copii. Principiile și particularitățile de tratament diferențiat în diferite maladii ale sistemului digestiv la copii. Discutarea cazurilor clinice-particularități clinice, diagnosticul clinic și paraclinic, tratament și evoluție.
Tema (capitolul) 9. Alergia alimentară. Astmul bronșic la copii	
• Să definească conceptele fundamentale ale maladiilor alergice la copii. • Să cunoască particularitățile examinării pacientului cu maladii alergice. • Să definească sindroamele clinice caracteristice maladiilor alergice la copii. • Să cunoască particularitățile etiologice, patogenetice, principiile și particularitățile diagnosticului clinic în alergia alimentară, astmul bronșic la copii. • Să cunoască clasificarea alergiei alimentare, astmului bronșic la copii. • Să definească noțiunile de atopie, alergie, factori de risc și factori trigger. • Să cunoască și să aplice metodele de laborator, instrumentale, imagistice de diagnostic în alergia alimentară, astmul bronșic la copii. • Să cunoască și să aplice metodele de tratament	Caracteristici generale și conceptele fundamentale ale maladiilor alergice la copii. Clasificarea alergiei alimentare, astmului bronșic la copii. Alergia alimentară la copil. Etiopatogenie. Clasificare. Manifestări clinice. Diagnostic pozitiv și diferențial. Principii de tratament. Profilaxie. Supraveghere. Astmul bronșic la copil. Definiție. Factorii de risc și factorii trigger. Patogenie. Manifestări clinice. Metodele de evaluare a copilului cu astm. Criterii de diagnostic a astmului la copii cu vârsta sub 5 ani și după 5 ani. Diagnostic funcțional. Diagnostic diferențial. Tratamentul de urgență și de control a astmului bronșic la diferite vârste. Supravegherea

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ**Redacția: 06****Data: 20.09.2017****Pag. 16/24**

Obiective	Unități de conținut
specific și general în alerggia alimentară, astmul bronșic la copiii în raport cu vârsta. • Să demonstreze abilități de analiză și sistematizare a cunoștințelor la diferite forme de alerggie alimentară, astm bronșic la copiii. • Să aplice cunoștințele acumulate la alte discipline. • Să aplice cunoștințele dobândite pentru analiza studiilor de caz. • Să înțeleagă și să aplice principiile de profilaxie a maladiilor alergice la copii. • Să formuleze concluzii.	medicală. Profilaxia. Urticaria și edemul Quinke la copii. Etiologie. Patogenie. Tabloul clinic. Diagnosticul pozitiv și diferențial. Tratamentul. Evoluția. Profilaxia. Supravegherea. Discutarea cazurilor clinice-particularități clinice, diagnosticul clinic și paraclinic, tratament și evoluție.
Tema (capitolul) 10. Bolile sistemului cardiovascular la copii	
• Să definească conceptele fundamentale ale maladiilor sistemului cardiovascular la copii. • Să cunoască particularitățile anatomo-fiziologice, semiologia afecțiunilor, metodele de examinare clinice ale sistemului cardiovascular la copii. • Să definească sindroamele clinice caracteristice afecțiunilor sistemului cardiovascular la copii. • Să cunoască particularitățile etiologice, patogenetice, principiile și particularitățile diagnosticului clinic al afecțiunilor sistemului cardiovascular la copii. • Să cunoască și să aplice metodele de laborator, instrumentale, imagistice de diagnostic al copiilor cu afecțiuni ale sistemului cardiovascular. • Să cunoască și să aplice metodele de tratament specific și general al maladiilor sistemului cardiovascular la copii. • Să demonstreze abilități de analiză și sistematizare a cunoștințelor la diferite forme de maladii ale sistemului cardiovascular. • Să aplice cunoștințele acumulate la alte discipline în abordarea clinic-diagnostică a copilului cu afecțiuni ale sistemului cardiovascular. • Să aplice cunoștințele dobândite pentru analiza studiilor de caz la copii cu afecțiuni ale sistemului cardiovascular. • Să formuleze concluzii copilului cu afecțiuni ale sistemului cardiovascular. • Să înțeleagă și să aplice principiile de profilaxie a afecțiunilor sistemului cardiovascular.	Caracteristici generale și conceptele fundamentale ale maladiilor sistemului cardiovascular la copii. Particularitățile anatomo - fiziologice ale sistemului cardiovascular la copil. Metodele de examinare clinică și metode complementare de investigații. Semiologia afecțiunilor sistemului cardio-vascular și sindroamele principale de afectare. Clasificarea maladiilor sistemului cardiovascular la copii. Malformații cardiace congenitale. Insuficiența cardiacă acută și cronică la copii. Aritmiile cardiace la copii și adolescenți. Cardiomiopatiile primare la copil: cardiomiopatia dilatativă, hipertrofică, restrictivă. Miocarditele acute și cronice la copil. Principiile de diagnostic pozitiv și diagnosticul diferențial în maladiile sistemului cardiovascular la copii. Principiile și particularitățile de tratament diferențiat în maladiile sistemului cardiovascular la copii. Discutarea cazurilor clinice-particularități clinice, diagnosticul clinic și paraclinic, tratament și evoluție.
Tema (capitolul) 11. Boli reumatismale la copii	
• Să definească conceptele fundamentale ale	Caracteristici generale și conceptele fundamentale ale

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția: 06

Data: 20.09.2017

Pag. 17/24

Obiective	Unități de conținut
maladiilor reumatismale la copii. • Să cunoască particularitățile anatomo-fiziologice, semiologia afecțiunilor, metodele de examinare clinice în afecțiunile reumatismale la copii. • Să definească sindroamele clinice caracteristice afecțiunilor reumatismale la copii. • Să cunoască particularitățile etiologice, patogenetice, principiile și particularitățile diagnosticului clinic al afecțiunilor reumatismale la copii. • Să cunoască și să aplice metodele de laborator, instrumentale, imagistice de diagnostic al copiilor cu afecțiuni reumatismale. • Să cunoască și să aplice metodele de tratament specific și general al maladiilor reumatismale la copii. • Să demonstreze abilități de analiză și sistematizare a cunoștințelor la diferite forme de maladii reumatismale. • Să aplice cunoștințele acumulate la alte discipline în abordarea clinic-diagnostică a copilului cu maladii reumatismale. • Să aplice cunoștințele dobândite pentru analiza studiilor de caz la copii cu maladii reumatismale. • Să formuleze concluzii copilului cu maladii reumatismale. • Să înțeleagă și să aplice principiile de profilaxie și recuperare în afecțiunile reumatismale.	maladiilor reumatismale la copii. Particularitățile anatomo - fiziologice ale sistemului locomotor la copil. Metodele de examinare clinică și metode complementare de investigații. Semiologia afecțiunilor reumatismale și sindroamele principale de afectare. Clasificarea maladiilor reumatismale la copii. Febra reumatismală acută la copii. Cardiopatia reumatismală cronică la copil. Maladii difuze ale țesutului conjunctiv la copii. Artrita idiopatică juvenilă. Lupusul eritematos sistemic. Dermatomiozita. Sclerodermia de sistem. Principiile de diagnostic pozitiv și diagnosticul diferențial în maladiile reumatismale la copii. Principiile și particularitățile de tratament diferențiat în maladiile reumatismale la copii. Discutarea cazurilor clinice-particularități clinice, diagnosticul clinic și paraclinic, tratament și evoluție.
Tema (capitolul) 12. Patologia sistemului nervos la copil	
• Să cunoască dezvoltarea în ontogeneză a sistemului nervos, particularitățile anatomo-fiziologice ale sistemului nervos la copilul de diferite vârste, metodele și particularitățile de examinare clinică și paraclinică a sistemului nervos la nou-născut, sugar, copil de vârstă mică, preșcolar, școlar, adolescent; • Să cunoască principalele simptome și sindroame neurologice ale copilului: copilul moale, de tulburări motorii, convulsiv, comatos, de hipertensiune intracraniană, meningeal, encefalitic, edemul cerebral. • Să cunoască metodele de apreciere și evaluare a dezvoltării neuro-psihice, deficiențele motorii, psihoverbale, comportamentale, sociale, cognitive, emoționale, metodele de stimulare-educație a	Particularitățile anatomo-fiziologice ale sistemului nervos la copilul de diferite vârste. Particularitățile examenului neurologic la nou-născut, sugar și copil de diferite vârste. Metodele de examinare complementară a sistemului nervos la copilul de diferite vârste. Principalele simptome și sindroame de afectare ale sistemului nervos la copil: copilul moale, de tulburări motorii, convulsiv, comatos, de hipertensiune intracraniană, meningeal, encefalitic, edemul cerebral. Abordarea clinică și terapeutică. Metodele de evaluare a dezvoltării neuro-psihice, deficiențele motorii, psihoverbale, sociale, cognitive, comportamentale, emoționale la copii. Statusului epileptic, sindroamele epileptice și

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția: 06

Data: 20.09.2017

Pag. 18/24

Obiective	Unități de conținut
dezvoltării neuro-psihice la copii. • Să cunoască particularitățile statusului epileptic, sindroamelor epileptice și epilepsiilor copilului de diferite vârste, aspectele etiopatogenetice, clinice, principiile de diagnostic, tratament (terapia de urgență și de lungă durată), supraveghere.	epilepsiile copilului de diferite vârste, simptomele clinice, particularitățile de diagnostic, de tratament și de supraveghere. Convulsiile febrile la copii.
Tema (capitolul) 13. Urgențe majore în pediatrie.	
• Să definească conceptele fundamentale ale asistenței medicale de urgență în pediatrie. • Să cunoască organizarea ajutorului medical de urgență pentru copii. • Să cunoască noțiunea de urgență pediatrică majoră, stările care necesită ajutor medical urgent • Să cunoască particularitățile anatomo- fiziologice a copiilor ce predispun la dezvoltarea stărilor urgente. • Să cunoască și să aplice suportul vital bazal în pediatrie • Să cunoască parțial suportul vital avansat în pediatrie • Să cunoască și să aplice ABCD-ul resuscitării cardiorespiratorii la nou-născut, sugar, copil • Să demonstreze abilități de analiză și sistematizare a cunoștințelor în urgențele pediatrie. • Să aplice cunoștințele acumulate la alte discipline în abordarea clinic-diagnostică complexă a copilului în stare critică. • Să aplice cunoștințele dobândite pentru analiza studiilor de caz la copil cu stare critică. • Să înțeleagă și să aplice principiile de profilaxie a stărilor critice la copil. • Să formuleze concluzii.	Caracteristici generale și conceptele fundamentale ale asistenței medicale de urgență în pediatrie. Organizarea ajutorului medical de urgență pentru copii. Particularitățile anatomo- fiziologice a copiilor ce predispun la dezvoltarea stărilor urgente în raport cu vârsta. Indicațiile pentru ajutorul medical urgent la copil. Principalele urgențe medicale sub aspect etiopatogenic, clinic, diagnostic. Principiile de acordare a asistenței medicale de urgență: noțiunea de triaj, activitate în echipă, particularități diagnosticoterapeutice. Recunoașterea pacientului în stare critică, a stopului cardiorespirator (SCR) și a sindroamelor ce determină SCR. Acordarea asistenței medicale de urgență copilului în stare critică. Tehnicile Suportul vital bazal în pediatrie. Tehnicile Suportul vital avansat în pediatrie. Administrarea medicamentelor în stopul cardiorespirator, șoc, febră, convulsii, dereglări de ritm cardiac.

VII. COMPETENȚE PROFESIONALE (SPECIFICE (CS) ȘI TRANSVERSALE (CT)) ȘI FINALITĂȚI DE STUDIU

✓ Competențe profesionale (specifice) (CS)

- **CP1.** Cunoașterea temeinică a particularităților anatomo-fiziologice ale copilului în raport cu vârsta, a mecanismelor și factorilor care influențează creșterea și dezvoltarea normală, somatică și psihică a copilului.
- **CP2.** Cunoașterea particularităților colectării anamnezei pediatrie, efectuarea unui examen clinic corect general și pe aparate copilului în raport cu vârsta, aprecierea dezvoltării fizice (somatice) și neuro-psihice la copil de diferite vârste.
- **CP3.** Formarea deprinderilor corecte de îngrijire, aprecierea statusului nutrițional al copilului, prescrierea rației alimentare la copil de diferite vârste.

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția: 06

Data: 20.09.2017

Pag. 19/24

- **CP4.** Cunoașterea etiologiei, patogeniei, manifestărilor clinice tipice ale bolilor la copii, principiile de diagnostic, tratament și profilaxie ale acestor boli,
- **CP5.** Utilizarea, interpretarea și integrarea datelor de laborator, investigațiilor instrumentale și imagistice, a tehnologiilor digitale penru formularea corectă și completă a diagnosticului bolii, efectuarea unui diagnostic diferențial.
- **CP6.** Cunoașterea și aplicarea în practică a principiilor de tratament individualizat ale bolilor la copii, urmărirea medicală, acordarea asistenței medicale de urgență copilului în stare critică.
- **CP7.** Planificarea, coordonarea și efectuarea activităților de promovare a sănătății și a măsurilor profilactice pentru îmbunătățirea sănătății la nivel individual și comunitar.
- **CP8.** Cunoașterea și respectarea regulilor de etică și deontologie medicală.

✓ Competențe transversale (CT)

- **CT1.** Executarea responsabilă a sarcinilor profesionale cu aplicarea valorilor și normelor eticii profesionale, precum și prevederilor legislației în vigoare. Promovarea raționamentului logic, a aplicabilității practice, a evaluării și autoevaluării în luarea deciziilor;
- **CT2.** Realizarea activităților și exercitarea rolurilor specifice muncii în echipă. Promovarea spiritului de inițiativă, dialogului, cooperării, atitudinii pozitive și respectului față de ceilalți, a empatiei, altruismului și îmbunătățirea continuă a propriei activități;
- **CT3.** Autoevaluarea obiectivă a nevoii de formare profesională continuă, valorificarea eficientă a resurselor și tehnicilor de învățare pentru propria dezvoltare.
- **CT4.** Utilizarea eficientă a abilităților lingvistice, a cunoștințelor în tehnologiile informaționale, a competențelor în cercetare și comunicare. Încadrarea în proiecte interdisciplinare, activități extracuriculare.

✓ Finalități de studiu

La finele studierii disciplinei studentul va fi capabil:

1. Să cunoască bazele teoretice ale puericulturii, neonatologiei, semiologiei și ale patologiilor mai frecvente la copii;
2. Să cunoască particularitățile anatomo-fiziologice, funcționale, morfologice la copil în funcție de vârstă;
3. Să cunoască principiile de alimentație ale copilului sănătos și copilului bolnav de diferite vârste;
4. Să cunoască evoluția proceselor fiziologice de creștere și dezvoltare a copilului, îngrijirea, profilaxia, pediatria socială, comportamentală;
5. Să cunoască particularitățile examenului clinic obiectiv, examenelor paraclinice la copilul de diferite vârste;
6. Să cunoască principiile de bază ale patologiei pediatrice: etiologia, patogenia, manifestările clinice tipice ale bolilor copilului, metodele contemporane de diagnostic, tratament și de profilaxie ale acestor boli;
7. Să cunoască indicațiile și contraindicațiile de utilizare a metodelor de examinare de laborator, instrumentale, imagistice, alte metode de diagnostic în pediatrie;
8. Să aibă competențe de analiză prin corelare a simptomelor și sindroamelor clinice cu rezultatele explorărilor complementare, de stabilire a unor diagnostice pozitive, de efectuare a diagnosticului diferențial;
9. Să cunoască indicațiile, contraindicațiile, să poată argumenta un tratament etiologic, patogenetic, simptomatic al bolilor la copil;
10. Să cunoască metodele de prevenire a bolilor la copii, calendarul de imunizare a copiilor în RM.

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția: 06

Data: 20.09.2017

Pag. 20/24

11. Să posede completarea actelor medicale curente: fișa de observație, evidența zilnică.
12. Să acorde îngrijiri nou-născutului la termen, nou-născutului prematur, să aprecieze nou-născutul după scorul Apgar, Silverman, Ballard, scorul riscului de dezvoltare a sepsisului, boala hemolitică a nou-născutului.
13. Să efectueze o anamneză pediatrică, măsurări antropometrice cu aprecierea dezvoltării fizice, dezvoltării neuro-psihoice la copil de diferite vârste.
14. Să aprecieze statusul nutrițional al copilului, prescrierea rației alimentare corecte la copil pe grupe de vârste.
15. Să efectueze și să evalueze rezultatele examenului clinic al nou-născutului și copilului de diferite vârste, să recunoască semnele vitale, simptomele și semnele de boală, sindroamele majore din patologia copilului, argumentarea diagnosticului prezumptiv.
16. Să fie capabil de a întocmi și de a argumenta programul de investigații paraclinice, să efectueze un diagnostic diferențial, să formuleze un diagnostic clinic definitiv conform clasificărilor existente.
17. Să fie capabil de a indica tratament general și medicamentos copilului conform diagnosticului stabilit, să poată întocmi planul de supraveghere-recuperare al bolnavului cu maladii cronice, măsurile de prevenire și de reabilitare.
18. Să posede abilități de comunicare cu familia pacientului pentru recomandări și explicații, să promoveze principiile de etică și deontologie în asistența medicală acordată copilului.
19. Să posede și să aplice competențe în acordarea asistenței medicale de urgență copilului în stare critică.
20. Să fie competent de a prezenta cazuri clinice din domeniul pediatriei.
21. Să posede, să prezinte și să promoveze cunoștințe despre abordarea integrată a copilului sănătos și bolnav și a modalităților de îngrijire a lui.
22. Însușirea metodologiei și modalităților de lucru în vederea studiului clinic și de cercetare;
23. Să posede aptitudini de a evalua și de a autoevalua obiectiv cunoștințele în domeniu, de a asimila noile realizări în disciplinele clinice.

VIII. LUCRUL INDIVIDUAL AL STUDENTULUI

Nr.	Produsul preconizat	Strategii de realizare	Criterii de evaluare	Termen de realizare
1.	Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe	Lecturarea prelegerii, materialul din manual la tema respectivă. Citirea întrebărilor din temă, care necesită o reflecție asupra subiectului. De făcut cunoștință și de selectat sursele informaționale suplimentare la tema respectivă. Citirea textului în întregime, scrierea conținutului esențial. Formularea generalizărilor și concluziilor referitoare la importanța temei/ subiectului. Alcătuirea schemei logice a temei, algoritme de diagnostic și tratament.	Capacitatea de a extrage esențialul; Abilitatea formării concluziilor; abilități interpretative; volumul de muncă; formarea atitudinii personale.	Pe parcursul modulului
2.	Documentare suplimentară pe platformele	Platformele electronice de specialitate Autoevaluarea on-line, studierea materialelor on-line de pe	Numărul și durata intrărilor pe site. Capacitatea de a extrage	Pe parcursul modulului

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ**Redacția: 06****Data: 20.09.2017****Pag. 21/24**

	electronice de specialitate	SITE catedrei, exprimarea opiniilor proprii prin forum și chat	esențialul, rezultatele autoevaluărilor, Calitatea sistematizării materialului informațional obținut prin activitate proprie.	
3.	Referat	Analiza surselor relevante bibliografice la tema referatului. Analiza, sistematizarea și sinteza informației la tema propusă. Alcătuirea referatului în conformitate cu cerințele în vigoare și prezentarea lui.	Calitatea sistematizării materialului informațional obținut prin activitate proprie. Concordanța informației cu tema propusă. Coerența expunerii și corectitudinea științifică. Prezentarea grafică. Modalitatea de prezentare.	Pe parcursul modulului
4	Pregătirea și susținerea prezentărilor orale	Selectarea temei cercetării, stabilirea planului cercetării, stabilirea termenilor realizării. Stabilirea componentelor proiectului / prezentării PowerPoint – tema, scopul, rezultate, concluzii, aplicații practice, bibliografie. Recenzii colegi. Recenzii profesori.	Analiza, sinteza, generalizarea datelor obținute prin investigații proprii. Concordanța informației cu tema propusă. Formarea unui algoritm de cunoaștere în baza concluziilor obținute. Prezentarea grafică. Modalitatea de prezentare.	Pe parcursul modulului
5	Pregătirea și susținerea studiului de caz	Alegerea și descrierea studiului de caz. Analiza cauzelor etiologice, rezultatelor investigațiilor de laborator, și paraclinice, schemei de tratament în studiul de caz. Prognosticul cazului cercetat.	Analiza, sinteza, generalizarea datelor obținute prin investigații proprii. Formarea unui algoritm de cunoaștere în baza concluziilor obținute.	Pe parcursul modulului
6	Pregătirea și prezentarea de caz clinic	Selectarea și descrierea cazului clinic. Analiza cauzelor etiologice, rezultatelor investigațiilor paraclinice, schemei de tratament în studiul de caz. Analiza și prezentarea particularităților cazului clinic selectat. Analiza și prezentarea complexității cazului clinic selectat. Prognosticul cazului cercetat. Prezentarea unui reviu bibliografic	Volumul de muncă; Capacitatea de analiză, sinteza, generalizarea datelor obținute prin investigații proprii. Capacitatea de a extrage esențialul; Abilitatea formării concluziilor; formarea atitudinii personale. Modalitatea de prezentare.	Pe parcursul modulului

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția: 06

Data: 20.09.2017

Pag. 22/24

		despre subiectul prezentat.		
7	Aplicarea diferitor tehnici de învățare	Documentare suplimentară în bibliotecă, Lucru cu materiale on-line Studiu după manual Documentare pe platformele electronice de specialitate Consultații Alte activități	Volumul de muncă; Gradul de pătrundere în esența diferitor subiecte. Nivelul de argumentare științifică. Calitatea concluziilor. Elemente de creativitate. Demonstrarea înțelegerii problemei. Formarea atitudinii personale.	Pe parcursul modului
8	Foaia de observație în pediatrie	Selectarea pacientului Anamneza, observația pacientului pe parcursul a 3-5 zile consecutiv - Analiza și prezentarea particularităților cazului clinic selectat. - Analiza și prezentarea complexității cazului clinic selectat.	Prezentarea și susținerea în prezența grupei	Pe parcursul modului

IX. SUGESTII METODOLOGICE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE

• *Metode de predare și învățare utilizate*

La predarea disciplinei Pediatria sunt folosite diferite metode și procedee didactice, orientate spre însușirea eficientă și atingerea obiectivelor procesului didactic. În cadrul lecțiilor teoretice, de rând cu metodele tradiționale (lecție-expunere, lecție-conversație, lecție de sinteză) se folosesc și metode moderne (lecție-dezbateri, lecție-conferință, lecție problemizată). În cadrul lucrărilor practice sunt utilizate forme de activitate individuală, frontală, în grup, simularea de situații, probleme situaționale. Pentru însușirea mai profundă a materialului, se folosesc diferite sisteme semiotice (limbaj științific, limbaj grafic și computerizat) și materiale didactice (tabele, scheme, microfotografii, folii transparente, algoritme). În cadrul lecțiilor și activităților extracurriculare sunt folosite Tehnologii Informaționale de Comunicare – prezentări PowerPoint. Lecțiile practice sunt preconizate:

- La patul pacientului cu examinarea și discutarea bolnavilor tematici, interpretarea investigațiilor de laborator și paraclinice, argumentarea diagnosticului și diagnosticul diferențial, indicația tratamentului cu argumentarea lui, discuția profilaxiei bolii și expertiza vitalității.
- Implicarea beneficiarilor în prezentarea de cazuri clinice cu diverse patologii complicate, boli rare.
- Lecția practică decurge în formă de discuție în manieră interactivă, prin abordarea strategiei didactice centrate pe învățare activă și interactivă: centrată pe beneficiar, comunicare multidirecțională, cu formare de aptitudini, cu predominarea componentei formative.
- Pe parcursul disciplinei Pediatria studentul face o gardă în clinică și la unitatea primiri urgențe, unde împreună cu medicul de gardă face vizita pacienților gravi, acordă ajutor medical de urgență, își perfecțază abilitățile practice.

Metode de învățare recomandate

- **Observația** - Identificarea particularităților clinice și paraclinice caracteristice bolilor la copii.
- **Analiza** - Evidențierea elementelor esențiale. Studiarea fiecărui element ca parte componentă a întregului. Selectarea informației necesare.

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția: 06

Data: 20.09.2017

Pag. 23/24

- **Clasificarea** - Determinarea criteriilor în baza cărora trebuie făcută clasificarea. Repartizarea maladiilor pe grupe după criteriile stabilite.
- **Strategii/tehnologii didactice aplicate (specifice disciplinei):**
Prelegerea interactivă, expunerea, problematizarea, conversația, dezbateră, studiu individual, lucru cu manualul și textul științific, rezolvarea problemelor de situație, activități de simulare, practici pe manechin, „Brainstorming”, „Masa rotundă”; „Interviul de grup”; „Studiul de caz”.
- **Metode de evaluare** (inclusiv cu indicarea modalității de calcul a notei finale).
 - **Curentă:** control frontal sau/și individual prin
 - Seminarii cu verificarea cunoștințelor teoretice și competențelor practice prin interviu oral,
 - test-grilă cu răspunsuri simple și multiple (pre-test, post-test),
 - rezolvarea problemelor/exercițiilor,
 - prezentari de caz și activitate la patul pacientului,
 - demonstrație practică,
 - realizarea unor jocuri de rol la subiectele discutate,
 - lucrări de control/colocvii,
 - perfectarea documentației medicale - foaia de observație în pediatrie.

Finală: examen.

Examenul la Pediatrie (evaluarea sumară) este unul combinat, alcătuit din atestarea competențelor practice (pacient real), proba test-grilă (varianta „Test Editor” USMF „Nicolae Testemițanu”) și proba orală. La examenul de promovare la disciplina Pediatrie nu sunt admiși studenții cu media anuală sub nota 5, precum și studenții care nu au recuperat absențele de la lucrările practice.

Proba practică se efectuează pe pacienți reali. Fiecare student timp de 30 min. examinează un pacient cu diverse maladii, ulterior prezintă examinătorilor anamnezic, efectuează examenul obiectiv complet, stabilește diagnosticul prezumptiv, alcătuiește planul de investigații, stabilește diagnosticul final, indică tratament pacientului dat. Proba se notează cu note de la 10 până la 0.

Proba test-grilă constă din variante a câte 100 teste fiecare din toate temele cursului de Pediatrie, dintre care 40 de teste sunt compliment simplu, 60 de teste compliment multiplu. Studentul are la dispoziție 2 ore astronomice pentru a răspunde la teste. Proba se notează cu note de la 10 până la 0.

Proba orală se efectuează prin oferirea fiecărui student a câte 1 bilet de examenare care conține 5 subiecte. Proba se notează cu note de la 10 până la 0.

Subiectele pentru examene (testele, lista competențelor practice, întrebările) se aprobă la ședința departamentului și se aduc la cunoștința studenților cu cel puțin o lună până la sesiune.

Pentru ca examenul să fie considerat promovat, studentul trebuie să obțină la fiecare probă minimum nota 5, altfel examenul nu este valid. Toate examenele se desfășoară în prezența a cel puțin două cadre didactice.

Nota finală se va alcătui din nota medie anuală (coeficientul 0.3), proba practică (coeficientul 0.2), test-grilă (coeficientul 0.2), proba orală (coeficientul 0.3). Notele tuturor etapelor de examinare finală vor fi exprimate în numere conform scalei de notare (conform tabelului), iar nota finală obținută va fi exprimată în număr cu două zecimale, care va fi trecută în carnetul de note. Examenul este promovat cu nota minimă 5, maximă 10.

Modalitatea de rotunjire a notelor la etapele de evaluare

Grila notelor intermediare (media anuală, notele de la etapele examenului)	Sistemul de notare național	Echivalent ECTS
1,00-3,00	2	F
3,01-4,99	4	FX

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția: 06

Data: 20.09.2017

Pag. 24/24

5,00	5	E
5,01-5,50	5,5	
5,51-6,0	6	
6,01-6,50	6,5	D
6,51-7,00	7	
7,01-7,50	7,5	
7,51-8,00	8	C
8,01-8,50	8,5	
8,51-9,00	9	
9,01-9,50	9,5	A
9,51-10,0	10	

Neprezentarea la examen fără motive întemeiate se înregistrează ca "absent" și se echivalează cu calificativul 0 (zero). Studentul are dreptul la 2 susțineri repetate ale examenului nepromovat.

X. BIBLIOGRAFIA RECOMANDATĂ:

A. Obligatorie:

• Manuale:

1. Revenco N. (sub redacția). Pediatrie-manual. Chișinău, 2014.
2. Stasii E., Holban A. „Dezvoltarea fizică la copii: metode de evaluare la diferite vârste”. Ghid practic. Chișinău, 2003
3. Voloc A., Țurea V. Dezvoltarea copilului și conduita în maladiile nutriționale. Chișinău, 2007
4. Ghid de neonatologie. P.Stratulat. Chișinău. 1998.
5. Behrman R., Kliegman R. Nelson Textbook of Pediatrics. 19-th edition, Saunders, 2011.
6. Капитан, Т. В. Пропедевтика детских болезней с уходом за детьми. Учебник для вузов. Москва, МЕДпресс-информ, 2009.
7. Шабалов Н.П. Детские болезни. Учебник в 2-х томах. Издание 6-е. Санкт-Петербург, 2008.
8. Шабалов Н.П. Неонатология. Учебник в 2-х томах. Санкт-Петербург, 2012.
9. Cursul predat.

B. Suplimentară

• Manuale:

1. Butnariu A. Puericultura și pediatrie. Editura Cluj-Napoca, România. 2014
2. Ciofu E., Ciofu C. Esențialul în pediatrie. București, 2002
3. Ciofu E., Ciofu C. Tratat de pediatrie. Editura Medicală, București, 2002
4. Manasia R.. Pediatrie practică. Ghid pentru studenți. Editura Cluj-Napoca, România. 2013
5. Algoritmi neonatali. Petru Stratulat. Chișinău, 2010
6. Programul STABLE. Kristine A. 2007
7. Protocoale clinice neonatale. P.Stratulat et al. Chișinău, 2010
8. Hadjiu S. Dezvoltarea neuropsihică și evaluarea neurologică a sugarului și copilului de vârstă mică. Chișinău: S.n., 2014.-588 p.
9. Детские болезни. Перевод с английского. Т. Лиссойер. Москва. Изд. Гэтармедия. 2012
10. Кильдиярова Р.А. "Пропедевтика детских болезней. Учебник (+CD)". Москва. Изд. Гэтармедия. 2012.
11. Child growth and development 13/14 ed. : E. N. Junn, C. J. Boyatzis .- 20th ed. New York McGraw-Hill, 2014
12. Sursele electronice.